

ACCIO

53

CIUTADANA

EDITORIAL

UN PARTIT NECESSARI

Hi ha forces polítiques organitzades que tenen la seva existència *per se*, i que la viuen amb la màxima naturalitat. Són les forces polítiques que responen a una idealitat basada amb les necessitats del poble, que reben la seva de la confiança popular, i que tenen homes que saben sentir i recollir les aspiracions propícies a un millorament moral i material.

Però aquesta naturalitat, àdhuc essent ben normal i fisiològica, podria tenir una vitalitat de relativa duració, si la força política d'arrels profundes en la consciència popular, no esbandís les seves ramificacions en l'horitzó llunyà de les futures generacions.

Poques vegades l'ideal polític se projecta sobre la generació actual; en l'evolució humana envers les altes destinacions de la justícia i la bondat absoluta, —absoluta dintre la realitat humana— existeix una concordància en els fets polítics, per traspalsadors que siguin com si una intel·ligència els supedités a un ordre invariable envers la progressió. Potser els feixismes, més que repressions, són moments de parada, hores de descans, reparacions de força per a una esbranzida més ferma i més poixanta. (Un exemple concret el tenim amb la Dictadura espanyola passada, la qual els esperits es distendiren més depressa del que la normal evolució hauria probablement lograt).

Una d'aquestes forces és l'Esquerra Republicana de Catalunya. Nascuda a la necessitat d'una actuació violenta contra la monarquia i el centralisme, la primera estrebada va conduir-la a la destrucció immediata d'aquestes forces antagòniques que s'oposaren a la seva governamental actuació.

Nascuda a la necessitat d'una actuació catalanista, a la primera esbranzida, per a sentar el dret d'un fet, proclama la República Catalana, per articular

després un Estatut de Catalunya dintre la tendència federalitzant de la Constitució espanyola.

Nascuda a la necessitat d'una renovació social, dintre les Constitucions espanyola i catalana, legisla des pels respectius Parlaments, col·labora a l'establiment d'un articulat que permet els màxims liberalismes i la realització de les modernes concepcions en relació als deures socials de la propietat envers el poble.

Un partit, com el d'Esquerra catalana, satisfà els anhels del poble que l'ha creat; ha donat satisfacció als impulsos destructors per donar lloc a la construcció d'un nou edifici legal que compregui les solucions als diferents caires que la vida social presenta; ha catalanitzat Catalunya, donant-li consciència de la seva personalitat històrica i nacional; ha republicanitza el nostre poble, fins al punt que la monarquia espanyola sembla esbandida de la nostre terra, no de dos anys ençà, sinó de varies dècades, essent només un esboirat record. I l'Esquerra en ordre a la seva actuació peculiar, sobretot en els municipis catalans i en el Parlament de Catalunya, encara no ha pogut viure l'intensitat renovadora de la seva vida, tan per la premura del temps d'actuació com per quan primerament s'han hagut de legislar les lleis preparatòries que legalitzin un nou funcionament de les corporacions, a base dels ideals esquerrans, de república, catalanitat i liberalisme.

Una existència de política catalana esquerrista és avui indispensable a Catalunya; és la vida política legal por on deriven les ànsies del nostre poble i l'única que pot donar la deguda satisfacció a les seves necessitat i als seus anhels, privant que caigui en les aixorques estridents de l'extremismes tan infecond com la letàrgia embrutidora de les dretes.

SETMANARI DEL PARTIT R.F.N
DE LES COMARQUES GIRONINES

GIRONA
1 setembre 19

15 ct.

ACCIO 53 CIUTADANA

1 setembre 1933

SETMANARI DEL PARTIT REPUBLICÀ FEDERAL
NACIONALISTA DE LES COMARQUES GIRONINES

Redacció i Administració: C. Carme, 13. - Girona : Tel. 199
Hores despatx: 6 a 8 de la vetlla
Subscripció trimestre: 1'75

Surt els divendres

DELEGACIONS COMARCALS

OLOT
Màrtirs de Jaca, 9
RIPOLL
Trinitat, 6-2.º
GIRONA
Carme, 13
PALAMÓS
FIGUERES
Cervantse, 3
PUIGCERDA
Centre Republicà
STA. COLOMA
Clavé, 23

Camí del sacrifici

Si fullegem les pàgines de la Història republicana, ens trobem amb l'esterilitat de molts sacrificis d'homes incompresos; amb la malversació d'energies d'homes amarats d'ideologia, combatuts pels enemics i pels propis amics, valent-se els primers de tots els ressorts difamants de la falàcia i la insidia més repugnants, i els segons, de llur manca de sentit comú o d'obcecacions pròpies de llurs ambicions personals.

Generalment, tots els homes que sentint noble i apassionadament l'ideal, estan sempre abocats al sacrifici i sostenen per damunt de tot, la sinceritat de principis, fent cara a tota lluita oberta o encoberta d'uns i altres, són titllats de personalistes, d'inconfessables egoïsmes o d'ansies de poder.

I és natural que això es produeixi en tots els partits, perquè no tots els homes som fets amb el mateix motllo. Els esperits mesquins i els cervells obtusos, no podran mai per mai, sentir la fe que dona vida als esperits enlairats; i, per tant, per aquestes rualies no és estrany que els que vivim rublerts de misticisme idiosincràsic fermentat per la força avassalladora d'una concepció ideal incommovible als sotrats de tots els medres personals, no siguem creguts per ells, que no són més que vulgaritats victimàries d'envegetes i ambient reduït, enrarit i encerclat, reclòs a vells sistemes, i a les rítmiques monotonies de petites venjances i caducades febleses vilatanes.

Casos patològics ben definits que fan aplicables als nostres temps, aquelles sentències d'En Pi i Margall: "Per cada home lleial, he trobat deu traïdors; per cada home agraït, cents desagraïts i desconfiats; per cada home desinteressat i patriota, cent que solament cerquen en la política, com la Dreta, la satisfacció de les seves cobejances."

Les masses republicanes es troben molt lluny de semblar-se als reaccionaris i, per dissort, a alguns dels nostres cap-davanters. Elles senten sempre les apremiants necessitats generals i viuen descarnadament la realitat de la responsabilitat civil republicana i,

per contra, contrarresten aquells equívocs, mantenint-nos una confiança sense límit, i atiant-nos a seguir sempre avant fins el límit sempre superable d'aquell horitzó que ovirem ple de Justícia i esperancem aconseguir finalment.

A la nostra serenitat, a la nostra decisió inquebrantable, a la nostra impulsiva i enèrgica superació vers la consecució de les nostres més íntimes aspiracions, que són les llurs, hi blasmen tot el seu neguit rehabilitant, empenyent-nos, sí que falcant-nos, perquè la defallença no ens venci un sol moment.

I per això no planyem cap sacrifici; per això sempre ens mantenim fermes en els nostres propòsits, per damunt de tota innobleza aliena o dels nostres, i cada dia ens sentim més decidits per l'obra de redempció que paulatinament s'anirà produint, i de la que nosaltres, petites engrunes de la família humana, no som res més que factors impulsors que hi corroborem sense aspirar a la Terra Promesa ni a cap compensació immerescuda ni a cap cobejança, ni medre personal.

Sostenim la lluita i ens sacrificuem per l'ideal, per bé de tots i som impulsius i som enèrgics i exigents, perquè per la nostra part, no limitem en les nostres actuacions, cap esforç personal, ni cap aportació al compliment de les lleis en el seu sentit més ampli i contundent per al benestar de la Pàtria i molt particularment pels oprimits.

Ho sabem prou que la nostra tasca és ingrata, que la nostra càrrega és feixuga, que el nostre camí és aspre i ple de sacrificis; però que hi fa si tard o d'hora la nostra obra pot esperar donar un profit al bé general...

Diu la Història parlant de la República del 1873: "Aquelles Constituents, oblidant-se de la propaganda federal i esquerrana, que no feien cap cosa pràctica i positiva per ressucitar l'actitud local i provincial i que fins oblidaven que havien fet republicà al poble..."

No som pas nosaltres homes que ens avinguem fàcilment a què això tingui repercussió en la nostra República del 31, i, per això encara que se'ns combatés, encara que felloccament se'ns estigmatitzés per uns i altres amb la marca més feridora i punyent, seguiríem al costat del poble, vivint els seus batecs, confiats sempre en l'Esquerra. Perquè som dels convençuts de què pot reneegar-se dels homes i els seus procediments, però mai de l'ideologia.

I segueix la Història: "La República dels republicans s'enfonzà en el llot de les miserables passions, que varen portar com a conseqüència la imperícia i ofuscació d'aquells hipòcrites que es deien d'avançada i eren uns disfressats reaccionaris, en els destins del país..."

I això passà havent-hi a Espanya homes lleials, homes nobles, homes abnegats, que en cada província, en cada poble, i en totes les esferes de Govern, eren bandejats pels que dient-se liberals, mantenien enganxat el poble, per poder ells surar, sacrificant l'obra republicana a les seves conveniències, com voldria fer avui la Lliga.

No creiem, però, avui, amb un retrocés com el de 1874, doncs el poble més aviat farà una desviació vers l'extrema esquerra; però per si, per no, menyspreant tota insidia, els homes acostumats al sacrifici i a la lluita, cal que seguim decidits, mantenint enèrgicament la confiança del poble, menant-lo cap a l'exigència prop dels de dalt i pre-disposant-lo a la defensa del Règim, fill legítim d'ideals nobles i generosos que tant nosaltres propugnem i tants anhels serva en el cor de tots els ciutadans republicans d'Esquerra, abnegats soldats, decidits defensors, fins el màxim sacrifici, de les llibertats positives, tan esperades i tan escamotejades, per massa conllevància comprometedora, per part de certs elements nostres.

ARTEMI CASANOVAS

La Canya, agost de 1933.

Legislació revolucionària

Un dels problemes més greus i complexes que llegà la monarquia a la República i que, a més, exigia una ràpida i adequada solució, era el problema agrari. La gran massa camperola vivia en un estat lamentable d'endarreriment moral i material. La legislació agrària en tots els seus aspectes, era completament nul·la. La terra, repartida entre uns quants privilegiats, ignorants i ganduls, devenia improductiva, resentint-se'n considerablement l'economia nacional. La fam, en els camps castellà, extremeny i andaluc, prenia proporcions paoroses que provocaren l'èxode de pobles sencers i que només podia ésser continguda pels mausers de la guàrdia civil, posats tot-hora al servei dels poderosos que recolzaven les immoralitats del règim borbònic, per a què fossin consentides i tolerades les seves.

Catalunya, en veritat, no sentia tan intensament la tragèdia del camp com altres terres germanes d'Espanya. El flagell dolorós de la fam, no arribava pas a la nostra pagesia, perquè degut al major repartiment de la terra, a la intensificació del cultiu i a la facilitat de comunicacions, la riquesa agrícola era molt superior; però, malgrat això, el problema existia viu, aguditzat. No era, com deien i diuen encara, els homes cavernaris de les dretes, un problema fictici, creat pel caprici d'uns quants senyors professionals del desordre, per a fer-se una plataforma que els permetés encimbellar-se. El problema de la rabassa morta era també una conseqüència lògica de la manca de legislació agrària que posés un fre a l'esperit feudalista dels grans propietaris rurals que segueixen els mateixos camins de la nostra burgesia, els quals amb la seva absoluta incomprensió d'humanitat, han fet possible la tivantor cada dia més accentuada en les lluites socials dels nostres nuclis industrials.

El problema agrari a Catalunya, apart del seu aspecte econòmic, molt important, encara que no ho sembli, té l'altre aspecte moral, de dignitat ciutadana. L'obrer català del camp, posseït d'una certa cultura, tenia molt més afinada la seva sensibilitat i sentia al fons de l'ànima l'escarni que significava l'ésser esclau de la voluntat de l'"amo", havent d'estar subjecte als capricis d'ell, per la temença a les represàlies. L'amenaça constant del comiat, l'incompliment dels pactes escrits, la indefensió en què el deixava la injustícia de la justícia monàrquica davant de totes les arbitrarietats, feia que el camperol tingués d'ajupir-se a qualsevol imposició, imposició que no sols anul·lava els seus drets ciutadans, sinó que a

voltes arribava a quelcom vergonyant i repulsiu per la dignitat d'home.

Per això, en esdevenir la República, les masses camperoles es sentiren lliberades i aportaren els seus esforços i els seus entusiasmes per a la consolidació del nou règim, confiant que les lleis que elaborarien els homes republicans, estarien amarades d'aquells principis liberals, justos i humans, indispensables per a la redempció de la classe pagesa i emmarcades dintre la legalitat, encara que la fèl emmagatzemada durant els anys d'oprobri i d'esclavatge, algunes vegades hagi fet convulsionar-les violentment les nostres organitzacions camperoles, han fet sentir la seva veu, assenyalant noblement els camins dreturers de les noves normes de la legislació agrària.

Cal, doncs, que ara el Parlament Català, en elaborar la nova llei de contractes de conreu, tingui en compte el fet revolucionari que vivim, i fent honor a la paraula contreta en les seves propagandes, els homes d'esquerra, donguin satisfacció als anhels i desitjos de la pagesia catalana, i per afany de renovació, per instint de superació, cal que plasmin amb tota la seva amplitud, en l'articulat de la llei, les corrents modernes de la qüestió social de la terra. Enderrocar els puntals en els quals es recolzen les velles costums medievals del regisme agrari, cal esfonzar no tan sols la carcassa, si que també l'esperit. Esperit i carcassa que responen a uns temps, sortosament passats, de vilipendi i d'ignominia.

Recordem que, malgrat l'atuïment manifest dels darrers anys de dictadura i monarquia, els homes del camp català, tenen una tradició fortament revolucionària. Són els descendents directes dels Remenses i dels segadors del pla de Barcelona, que en una diada de corpus tenyiren de sang els carrers de la ciutat comtal. Encarilem aquesta força pels viarans de la justícia i de l'equitat, i aprofitem el doll considerable d'energia que en el seu si porta per a què pugui desenvolupar àmpliament les seves activitats en benefici de la República i de Catalunya.

JOAN BALLESTA

J. BALAGUER TORT
 ABOGAT

Progrès, 12 - 1.er - 1.^a

Telèf. 153   Girona

LA REPÚBLICA ARMADA

Mai com ara havien sentit el reconfort de saber ben armada la República, a prova de qualsevol risc. La República armada amb una excel·lent cuirassa jurídica, esdevé més serena que mai, i, per tant, més ferma.

Lliure de l'aparell ortopèdic que representava la llei de Defensa del règim, que era un instrument de tan excepcional poc manejable, la República ha agafat una arma a cada mà: la llei d'Ordre Públic i la de Vagos i malejants. Aquesta darrera, sobretot, és d'una eficàcia tal, ben aplicada i rigorosament exercida, que no dubtem que ella sola resoldrà el problema de la intranquil·litat pública, pel fet de matar de rel aquest estat d'inquietud ciutadana creat per la remoció de tots els baixos fons socials, en estranya i descomunat conjura contra la normalitat col·lectiva.

Un xic tots els ciutadans, hem de col·laborar a la més eficaç aplicació de la llei, sense sentimentalismes inoqües i febleses insanes. Un xic tots hem de col·laborar a l'acció de policia a càrrec de les autoritats, imposant-nos aquesta col·laboració com un deure de ciutadania i de patriotisme.

No oblidéssim que el setanta per cent del malestar que els enemics de la República exploten a gratient, radica en la inseguretat al carrer pels cops de mà audaciosos i repetits dels que viuen al marge de la llei. Reduït a les seves justes proporcions aquest problema d'ordre públic, estem segurs que haurem salvat el gran escull que amenaça la República, puix que aquella solució tornarà la confiança moral al país; amb la confiança renaixeran les finances públiques; amb aquesta renaixença augmentarà el volum dels negocis; amb aquest augment s'intensificarà el treball i aquesta intensificació serà el millor remei al problema de l'atur forçós...

Ja veieu, doncs, que val la pena de fer un esforç, esforç més agradós d'esmerçar ara, precisament, que s'ha donat el primer pas per a confiar a la Catalunya autònoma, la defensa de si mateixa per llurs propis mitjans.

Per tot això, ens sentim confiats davant del traspàs del servei d'ordre públic a la Generalitat; considerem que el traspàs es fa en un moment relativament propici que permet esperar un èxit d'actuació que serà pel catalanisme d'esquerra un timbre de glòria.

MEDITACIÓ PRE-ELECTORAL

Sembla que com disposa la llei municipal catalana, en la primera quinzena de novembre hi haurà eleccions municipals, amb votació femenina, per districtes municipals únics i per llista.

Les esmentades particularitats de la lli-

ta i les circumstàncies polítiques especialíssimes que volten l'actual moment, donen a les vinents eleccions un sentit específic i un interès insuperable. Després de dos anys llargs de República, el cos electoral es pronunciarà en el moment en què s'ha clos el primer període constituents, que és el de l'estructuració de la fesomia legislativa del règim. Comença, doncs, una segona etapa transcendent: la de governar amb la nova legalitat i demostrar-ne les excel·lències. És una etapa d'un gran i vast sentit constructiu dintre el marc subvertidor i revolucionari que marcà l'explosió del 1931.

Més que el règim en si, definitivament consolidat, es discutirà en les vinents eleccions l'esperit que ha informat el règim, és a dir, l'esperit democràtic, esquerrista, renovador de la República. Seran unes eleccions que en aquest punt s'assemblaran a les del 12 d'abril, pel seu caràcter plebiscitari. Es votarà per la continuació de l'actual esperit o per una regressió a tendències reaccionàries.

Aquest serà el dilema de la seva significació. El seu sol anunciat ens dona el concepte just de la seva transcendència; de la seva apassionant virtualitat; de la necessitat imperiosa de vèncer, per a salvar d'un naufragi segur tantes belles coses i per a mantenir l'eficàcia dels grans postulats de llibertat i de justícia.

Davant aquesta realitat, cal que tots fem un xic de meditació pre-electoral. Que per a assegurar l'èxit de la batalla comencem per despullar-nos de totes les qüestions personals —egoïsmes, vanitats, amors propis—. Que sense filies ni fòbies, garbellem bé els homes que han d'integrar les candidatures, per a portar-hi els més íntegres, els més intel·ligents, els més aptes (no diem els més honorables, perquè ho han d'ésser tots per igual). Que sense perdonar esforç, ni regatejar sacrifici ens disposem a l'acció, a una acció d'entusiasme, de prosselitisme, d'organització, de treball ordenat i constant.

Meditem una estona en la responsabilitat que tots els correligionaris contraïem en la preparació de les eleccions que s'apropen, que aquesta meditació serà la millor preparació per al combat i el millor auguri del triomf radiant que esperem oferir en l'altar de les Ideologies sacrosantes.

Vergonyes en la Normal de Girona

La formació de mestres primaris en les nostres Normals, creiem nosaltres, hauria d'ésser una de les principals mires dels homes de la República, perquè les lleis laiques, en quant l'ensenyament, estan en perill de no ésser ateses ni ara ni en el pervindre si es deixen sense inspecció aquells centres docents; encara que anotem algunes anomalies de la de Girona, no per això creiem que sigui l'única que té tals perjudicis, ans el contrari, estem en la creença de què és un mal endèmic de molts centres docents espanyols que abans estaven mediatitzats pels jesuïtes, però que avui veiem, per denúncies que fa la premsa liberal, que segueixen fent-se els amos dintre d'ells, sinó directament, valent-se dels seus "fariseus". Entenem que la inspecció dels centres docents no hauria d'ésser encomanada a persona que la tècnica li vessés i, per contra, la seva laicitat fos entebada, perquè ja s'acostuma massa en aquesta República a entregar la direcció de departaments amb el sol pretext d'ésser tècnics; la competència professional hi ha d'ésser, però acompanyada de dignitat professional en consonància amb les lleis republicanes, sinó caminariem cap el nostre enfonsament per les nostres pròpies iniciatives.

Amb una part del professorat, la Normal de Girona ja ha estat, per temps, de les més desgraciades, perquè a més de no posseir un rengle de professors aptes, salvades excepcions, estan massa ben preparats per fer obra subversiva contra el règim que es donà el poble el dia 14 d'abril de 1931, i no és ara, precisament, aquesta obra destructiva que allí dins es fa; és de temps passats, que recordem quan els jesuïtes amb els capellans professors de Religió que hi havia, junt amb professors "clericoides", traficaven entre nosaltres fent obra prosselitista que no donà resultat gràcies a la digna direcció d'un home, el qual, així que li fou possible, marxà de la casa amb greu perjudici de l'ensenyament en les comarques gironines. És el greu perill que les coses de la República corren, si no s'hi posa remei. Els homes aptes i decents han de fer pas

als ineptes i traficants. I recordem, amb devoció, aquell home que contribuï a la nostra formació lliure, i que dirigia llavors la Normal de Girona, perquè després d'encarregar-se de la direcció d'una altra, li fou reproduïda una campanya per unes "damas de estropajosa" amb la mateixa mala fe que en el seu temps uns infectes personatges començaren en "El Norte de Gerona". Hi ha mestres que no ho recorden, però n'hi ha d'altres que no ho volen recordar, i nosaltres ho volem recalcar, perquè es rectifiquin camins que facin possible el que els mestres arribin al grau de superació de la dignitat professional que els facin mereixedors de l'estimació i respecte dels seus conciutadans, i sobretot perquè es deixi de posar en primer terme l'escalofó, que és on es mostren els particularismes i follies que tindrien que ésser desterrades d'una vegada d'entre les persones ben educades.

No cal dir, que si la Normal de Girona continua amb tal desgavell professional, ara que ja és de consuetut el que figurin dins del "Fejocisme" professors i alumnes, els deixebles es veuran obligats per aprovar els cursos a fer exercicis espirituals, confessar i combregar cada dia i fer les 40 hores quan es presenti. És l'únic que ens quedava per veure. Es veu bé, que la dignitat professional, en alguns, ha desaparegut; i seguint aquest pas sols el pare Vellet podrà figurar de Director de la casa, i visca la "conllevància" i el liberalisme ben entès... pels altres, que per nosaltres... I aquests han d'ésser els inculcadors de les idees laiques als mestres? Si això és ensenyament laic, que vingui Déu i ens ho expliqui. A aquest pas la Normal de Girona serà un Seminari, però no de la Pedagogia, sinó de la clericalla. I sinó, que ho diguin les "sors" que amb roba talar comencen a assistir a classe i que són objecte d'especials tractes pels "mossens" de la casa. De mica en mica aquesta gent, pels procediments que donaren fama als seus mestres, els jesuïtes aniran infiltrant els seus membres entre el professorat primari, per la qual cosa és precís que el poble vetlli. I per això es mermaren facultats en el nostre Estatut en quant l'Ensenyament? No veiem el perquè.

El que és més greu encara, és que ens han assegurat que part de l'inspecció de les comarques de Girona també figura entre el "Fejocisme", i no parlem de "mossèn Torrents", ja sobradament conegut, sinó d'altres. On és la dignitat professional?

Senyor Director de Primer Ensenyament, no és possible arranjar això?

NARCÍS SUÑÉ

Tortellà, agost de 1933.

Servei a domicili i al major.	Dipòsit de vi	Responent de la qualitat dels mateixos.
	de	
	Joan Moriscot	
	Ultònia, 5 GIRONA	
	VINS: Priorat, Múrcia, Alacant, Valdepenyas, Jumilla, Secuita, Vinebra.	

HOMES DE COR I DE CERVELL

Sovint us trobeu amb conjuncions de paraules que us desvetllen un regitzell de pensaments que, vulgues o no, han de seguir valorant-se fins el final.

Ara mateix, jo, no recordo d'on és, però tinc ben present una expressió: "Homes de cor i de cervell". Em fa l'efecte que no podria trobar-se'n cap més que sintetitzés millor l'home humanitzat, l'home que ha seguit per propi convenciment el procés de coneixença d'ell i d'allò en què és relacionat; perquè quan un d'aquests dos òrgans té una preponderància sobre l'altra pot dir-se, amb seguretat, que no es té pas el punt fixe del pèndol de la veritat i ens fa l'efecte que això ens ho evidencien fets dels nostres mateixos temps. Veiem arreu famoses estadistes que fracassen perquè, acostumats com estant al treball de laboratori, desconeixen sovint l'anhel, l'impuls, l'entusiasme, el propòsit decidit — potser inconscient algunes vegades — de superació i el dany que ocasiona el veure com mitjans propugnats no són plasmats a temps.

El seu fracàs és indubtable que els ve del fet de viure d'esquena a la realitat i del pretenir sols la realització de pròpies elucubracions.

Són esperits forjats per la coneixença dels fets que no s'han preocupat d'escatir-ne ni els movils ni els sentiments.

És el que es diu de les dues històries del poble. Hi ha la que podríem definir com a ordenació episòdica, que en realitat és la que té els límits més definits, però que gairebé sempre pot assegurar-se que és la que està més lluny de la veritat. Hi ha l'altra, que és la que situa els fets com a resultat dels moments passionals, de l'ambient, de la influència de fets anteriors, d'estats fisiològics, psicològics, etc. contrastats amb el que acostuma dir-se'n en època històrica.

La primera respòn al sentit objectiu propi de l'estadista al·ludit. La segona respòn al sentit que encarna el que nosaltres entenem com a "homes de cor i de cervell".

Però hi ha una altra situació de preponderància a l'inversa de la que abans hem fet referència. És la dels que, enduts per una excessiva exacerbació sentimental, es produeixen en la vida amb la mateixa "fredor" d'aquells que serveixen a un dogma i que no gosen, com si estessin imbecilitzats, ni discutir tan sols cap dels seus articles de fe; és la dels que abassegats, com ho estan, per un sentiment que en diuen pietat, en totes aquelles coses que la societat ens depara com a fruit d'una mala organització, es senten misericordiosos, recomanen resignació, prediquen una confiança providencial i senten un viu temor a tot trasbalsament.

I és indubtable que els verbalismes que per mitjà de la seva sonoritat emplen el buidor de pensament, de sinceritat i de propòsit, han passat dels nostres temps. "Homes de cor i de cervell", són els que precisen a la societat.

Homes que tinguin el cor per valorar les situacions, la bonesa dels sentiments i per sentir la repugnància de la injustícia; i que tinguin el cervell per comprendre l'esperit dels temps passats, per oir l'anhel dels temps

presentes i per preveure les possibilitats del futur.

I el fruit d'aquesta complementació permetrà dignificar la nostra vida, farà sentir als homes lliures de pensament, menys esclaus d'accidents, més centre de si mateix, més amarats d'afany reivindicador i encaminats a fer possible l'harmonia social que ha de respondre a l'harmonia de la Natura.

A. DOT ARXÉ

Associació Sindical i Cooperatista de treballadors del camp de les comarques d'Olot

EL SEU PROGRAMA

Ha restat constituïda a la comarca d'Olot, l'Associació Sindical i Cooperatista de treballadors del camp (A. S. C. T. C.).

Aquesta associació tindrà com a programa l'aplegar en el seu si a tots els sindicats agraris de la Comarca d'Olot, i junts, cohesionats, establir un tot, per mitjà del qual defensar-se, dintre la Llei, de tots els conflictes que sobrevinguessin en el camp; lluitar intensament a fi de què es reconeguïn totes les reivindicacions que de dret pertanyen als treballadors de la terra, malgrat que aquests haguessin estat arrabassats des de molts anys, i així, d'aquesta manera, s'establirà la igualtat social entre els treballadors del camp i els d'altres rams; impulsar a tots els Sindicats al cooperativisme i facilitar als Sindicats petits les mateixes bonificacions que poguessin tenir-hi els altres per mitjà de fer les compres d'abonos, maquinària o mercaderies de consum particular dels seus adherits col·lectivament i amb l'ajut de la Caixa de Crèdit Agrícola.

Aquesta associació anirà intensificant el seu programa entretant que les circumstàncies i oportunitats ho permetin.

Suggerències presentades a la primera Assemblea en quedar constituïda l'Associació Sindical i Cooperatista de treballadors del camp de la comarca d'Olot, va reunir-se una Assemblea general en la qual varen ésser presos en consideració uns acords que varen ésser suggerits al nostre bon amic i diputat al Parlament Català per la Comarca, A. Dot Arxé, comptant serà secundant per tots els diputats de l'E. R. de les comarques gironines, perquè intervingui prop de la majoria a fi de què es dongui solució favorable a uns problemes greus plantejats a la nostra comarca, que anirem a exposar.

1.er Una secada imponent ha fet que els treballadors de la terra d'aquesta comarca no retullin res. Es preveu una crisi paorosa, ja que hom no compta amb mitjans econòmics suficients per fer els pagaments a l'"amo", ni pel sosteniment de la família. L'A. S. C. T. C. demana que aquest any es

rebaixi un 50 % de l'arrendament de les terres, puix així la pèrdua seria també pel propietari i el conreador podria suportar-la millor. Cal fer esment que a aquesta comarca, tenint en compte la poca fertilitat de la terra, aquesta es paga sempre com si passessin bones anyades, i mentrestant, l'home que en treballa, obté del seu si i amb la seva suor solament que les pèrdues, mentre que el "propietari" en treu els beneficis.

2.on En aquestes comarques, d'ençà del feudalisme, tal vegada els propietaris obliguen als conreadors al pagament per anticipat. L'A. S. C. T. C. considera abusius aquests pagaments i demana siguin abolerts, ja per aquesta mateixa anyada. D'aquesta manera s'obtindrà el remei d'una part de la crisi de la secada, car els treballadors podran gaudir, per un any, dels interessos que són seus, però que el propietari els exigeix sense cap raó per un any anticipat.

3.er Abolir el pagament "a mitges", que encara existeix en aquesta comarca, d'una manera especial al que fa referència als olivets, que no reporten pel conreador altre benefici que la suor que hi llança, mentre que el propietari cobra el jornal que aquest hi ha fet.

Totes aquestes suggerències, comptem hauran d'ésser incloses a la llei "grossa", però com que aquesta no estarà promulgada el dia 1.er d'octubre o pel 31 de desembre, data en la qual han de fer-se efectius tots els pagaments al propietari, és per això que l'A. S. C. T. C. de la comarca d'Olot veuria amb simpatia es prenguessin en consideració els seus acords, acords que tal vegada tindran ressò en altres comarques, i que amb una Llei que tingués durada fins a la promulgació de la Llei grossa, vingués a regular-se tots els abusos que del contrari hauríem de suportar també en el tercer any de República.

Olot, 28 d'agost de 1933.

El Secretari,

PERE LLONGARRIU

Vist-i-plau

El President,

PERE FAJULA

La conversa, palanca d'estudi

Podrà semblar estrany que posem la conversa entre els procediments de què pugui valer-se l'estudi, però s'ha de confessar que el tracte amb els nostres consemblants és el que ens proporciona major cabdal de coneixements, i seria així poc lògic que prescindíssim de tan poderós recurs de l'art d'estudiar. En l'infància, que és quan la memòria i l'intel·ligència es troben més disposades a assimilar-se les idees senzilles, la paraula és quasi l'única manera d'aprendre. En poc més d'un any, un nen de vint mesos d'edat aprèn un idioma complet; i l'aprèn sense llibres, sense gramàtica, sense regles, sols utilitzant les lliçons orals, la conversa dels éssers estimats que el volten; però s'ha d'observar bé que posa en aquest primer traspàs, "el petit estudiant", tant bona voluntat, tant d'entusiasme, que un home molt difícilment realitzaria en tan poc temps la mateixa tasca.

No és sols en la primera infància quan la conversa s'utilitza per aprendre; és en tota la vida, en tots els estats socials, en tots els llocs de la terra. La major part de les persones no saben llegir, i en canvi, totes elles saben dir o fer alguna cosa. Això últim ho aprenen per mitjà de la imitació, i el primer, per la conversa. I les idees adquirides pel tracte social són tan fortes, que la reflexió més intensa, l'estudi més detingut no és prou per arrancar-les del cervell. Podreu, per exemple, menjar una i cent vegades en una taula amb dotze comensals més, però difícilment no deixareu de pensar en el fet d'ésser tretze els ocupants en cas d'haver-los comptat. Us burlareu de la influència malèfica del número tretze, però l'idea existirà en vosaltres, idea recollida al carrer, en qualsevol lloc, però que no per això deixa de fer més arrels que si l'haguéssiu trobat en el llibre del millor dels filòsofs.

I la murmuració! I la calúmia! Que poc es serveixen dels llibres per marxar, per córrer, per aferrar-se a totes les memòries! "És un home de mala fe", us diuen a cau d'orella, referint-se a Fulano; i us conten d'ell un fet que li fa poc honor. I passaran deu, vint, trenta, cinquanta anys, i en donar la mà, per atzar, al que fou objecte de la murmuració o de la calúmia, la veu de la memòria us dirà: "És un home de mala fama! La seva fama és dolenta!"

La difusió dels bons i mals coneixements es fa per paraula, tant avui que les màquines impressores no deixen de vomitar periòdics i llibres, com ahir, en què l'art tipogràfic no existia. Les notícies, els pensaments nobles, les preocupacions ridícules, tot carreix de valor real fins quan arriba al camp de la conversa. Conquerit aquest terreny, ja la difusió de les notícies, dels pensaments, de les idees, és cosa fàcil. Cada posseïdor d'elles és un poderós anunci vivent, i així,

contades, per una persona a deu, creix el nombre dels iniciats en progressió geomètrica, que deixa molt enrera a la dels grans de moresc posats en les casilles del tauler del joc d'escacs.

Deu concedir-se, doncs, "com a quantitat", el primer lloc a la conversa, com a mitjà de difondre els coneixements i d'adquirir-los, per tant. "Com a qualitat", l'assumpte canvia ja d'aspecte, puix com és sabut, Esopo

va dir, fa molts segles, que la llengua és el més bo i el més dolent que existeix. Interessa, doncs, per aprofitar tan còmode i vulgar medi d'aprendre coses, saber escollir el bo del dolent, el cert de l'incert, el bonic del repugnant, en tot el que s'escolti amb més o menys atenció. Per això hom deu fixar-se en les dues coses següents: "Primera: en la persona amb la qual conversem, i segona, en les paraules expressades."

Remitent: EL POETA TITO

Girona, 29-8-33.

PREN.CG

notes de carnet

El proper dissabte, dia 2 de setembre, el diputat per aquesta circumscripció i Cap de la minoria d'Esquerra en el Parlament Espanyol, En Miquel Santaló, donarà una conferència en el Centre Republicà Federal de Sarrià de Ter, a les nou del vespre.

* * *

El mateix dia i a la mateixa hora, el President de la Comarcal, En Joan Ballesta, donarà altra conferència en el Centre Republicà Federal de Bes-

canó. El tema a desenvolupar serà "El sentit esquerrista en el moment polític actual".

* * *

Per a la deguda organització de la propaganda política a començar passada la primera quinzena de setembre, preguem als Centres que els interressi vulgui donar nota al Secretariat Polític de la data més convenient per a la bona organització dels propers actes.

EXPRES-BAR

Situat a la Rambla - GIRONA - Telèf. 119

Begudes de les millors marques

Ressopons econòmics

OBERT NIT I DIA

Del 1.er d'octubre al 30 d'abril, temporada de marisc

Ostres-Percebes-Almejes-Gambes
rebudes diàriament a les 5 tarda.

PER LLOGAR: Des de 1.er de gener de 1934 el local baixos del Casino Olotí.

Informaran al mateix Casino, de 9 a 10 de la nit.

OCASIÓ

Piano elèctric, bon estat, que val tretze mil pessetes, es ven a preu de ganga. — Raó: Cafè Colonial, Caldes de Malavella.

Homenatge al Diputat a les Corts

Constituents de la República per la

circumscripció gironina, En Miquel

Santaló i Parvorell

COMITÉ D'HONOR

Francesc Macià Llussà
President de la Generalitat de Catalunya

Lluís Companys i Jover
Ministre de Marina

Carles Pi i Sunyer
Conseller-Primer del Govern de la Generalitat

Salvador Albert i Pey
Ambaixador d'Espanya a Bèlgica

Antoni Xirau Palau
Diputat a les Corts Constituents de la República i a les Corts Catalanes

Josep Irla Bosch
Diputat a la Cambra Catalana i Director General d'Indústria

Dia 24 de Setembre

A les 11 del matí:

Vermouth d'Honor en el «Centre d'Unió Republicana», de Girona, durant el qual s'ofrenarà a l'homenatjat un àlbum de signatures i es procedirà a la institució de la «Beca Santaló», creada per aportació popular.

A les 4 de la tarda:

Acte públic en el mateix local, en el qual prendran part a més de l'homenatjat, les personalitats més destacades d'«Esquerra Republicana de Catalunya».

INSCRIPCIONS: CARME, 13 – GIRONA – (TEL. 199)

PREU: 2 PTES.

Els primers plects d'inscripció per l'homenatge en el Centre d'Unió Republicana de Girona, varen ésser rapidament omplenats, el que fa preveure un èxit sense precedents.

Per la bona organització, el Comitè Polític Local, encarregat de portar-lo a terme, prega a tots els simpatitzants amb Miquel Santaló, no esperin a darrera hora per formalitzar l'inscripció. De la regularitat en la tasca depent del bon èxit.

L'homenatge al Diputat a les Corts Constituents de la República per la circumscripció gironina, En Miquel Santaló

Ha estat ja assenyalada la data per a la celebració de l'anunciat acte. El proper 24 de setembre, el republicanisme sincer i vibrant de les terres gironines tributarà un merescut homenatge a un dels seus homes més dignament representatius, i que utilitzat en tot moment la investidura de Diputat en pro del triomf dels nostres ideals i en defensa dels interessos de les nostres comarques.

El Comitè d'Honor ha quedat constituït en la següent forma: Francesc Macià Llussà, President de la Generalitat de Catalunya; Lluís Companys Jover, Ministre de Marina; Carles Pi i Sunyer, Conseller-Primer del Govern de la Generalitat; Salvador Albert i Pey, Ambaixador d'Espanya a Bèlgica; Antoni Xirau Palau, Diputat a les Corts Constituents de la República i a les Corts Catalanes; Josep Irla Bosch, Diputat a la Cambra Catalana i Director General d'Indústria.

Els actes que es celebraran el dia 24 de setembre seran:

A les 11 del matí: Vermouth d'Honor en el

"Centre d'Unió Republicana", de Girona, durant el qual s'ofrenarà a l'homenatjat un àlbum de signatures i es procedirà a la institució de la "Beca Santaló", creada per aportació popular.

A les 4 de la tarda: Acte públic en el mateix local, en el qual prendran part a més de l'homenatjat, les personalitats més destacades d'"Esquerra Republicana de Catalunya".

La "Joventut Republicana" i el Secretariat Polític cuiden de tots els treballs de l'organització. A tots els Centres adherits pertanyents a les Comarcals de Girona i Santa Coloma ha estat ja tramès el servei de propaganda i les fulles per a les signatures, juntament amb les indicacions necessàries per al retornament de les mentades fulles i per a la sol·licitació de tikets. A les demés Comarcals se'ls ha comunicat si desitgen atendre particularment el servei d'organització.

Per a informes, inscripcions i detalls, adreçar-se al Secretariat Polític, Carme, 13, Girona. (Telèf. 199).

EL GIRONES

GIRONA

COLÒNIES ESCOLARS. — El passat dilluns, dia 28, entre 7 i 8, varen retornar de L'Escala molt satisfets, els nens i nenes de Girona, amb els seus professors i mestresses que formaven la colònia escolar d'enguany. El viatge transcorregué admirablement. El senyor Josep Maria Dalmau, amb el seu auto, els va acompanyar durant el viatge. L'arribada a l'Ajuntament fou, com cada any, emocionant. A la Plaça de la República esperaven a la mainada una gerna-

ció de veïns, de familiars i els senyors Dalmau Casademont, Rahola i Moreno.

Seguidament de passar llista, els nens i nenes foren reintegrats tots a les seves famílies, acabant així la colònia escolar.

A L'Escala varen rebre moltes atencions dels veïns i de les autoritats.

En acomiadar-los, els hi varèn regalar a cada un, per a les seves famílies, uns pots d'anxoves, fabricades en aquella localitat.

Molt satisfets estem d'haver contribuït a aquesta obra humanitària, donant moltes mercès als senyors que ens hi han ajudat.

***

AVIACIÓ. — Dilluns passat visità a l'alcalde accidental senyor Rahola, el conegut i estimat pilot aviador senyor Canudas, cap dels serveis d'aeronàutica de la Generalitat de Catalunya, qui ha fet un recorregut en avió per a reconèixer els camps d'aviació de Figueres, Girona i Tarragona i d'altres localitats, a fi de portar a cap, a Catalunya d'acord amb els Ajuntaments i la Generalitat, un projecte de gran envergadura, que es realitzaria en tres etapes a causa de la quantia del seu import.

***

PROPIETARIS I OBRERS. — Ahir dijous, en el despatx del Governador tingué lloc una reunió de propietaris i obrers de Santa Coloma de Farnés, per tal de fer un millor repartiment de feina i col·locar el major nombre possible d'obers parats.

Una meitat dels obrers que no tenien treball, han estat repartits entre els propietaris assistents a la reunió.

Alguns propietaris, malgrat haver estat citats, no acudiren a la reunió convocada ni presentaren excusa de cap mena. Aquests mateixos, tampoc acudiren a l'Alcaldia de Santa Coloma de Farnés, on foren cridats per dues vegades, per l'Alcalde. El Governador ha autoritzat a l'alcalde per a què els penyorés amb 25 pessetes de multa a cada un.

***

LA GRAN DIADA. — Per a la inauguració de la magnífica escola de Pedret "Ignasi Iglésies", la senyora vídua del plorant poeta dels humils, ha enviat un retrat del que fou estimat espós seu, a l'Ajuntament.

El grup "Ignasi Iglésies" de Barcelona,

assistirà a l'acte per retre honors a la memòria del mestre de la literatura.

El fet que vinguin aquell dia, tal com tenen promès, els senyors Macià, Marcellí Domingo, Barnés i Companys, ha despertat a totes les comarques un gran entusiasme.

La inauguració de dita escola, com es veu, es farà amb tots els honors, com correspon a l'obra cultural que ha portat a cap l'Ajuntament en els barris de Sant Pere i Pedret.

SANT GREGORI

Ahir dijous, a la una de la tarda, va celebrar-se a la Barca el dinar d'homenatge al ferm republicà, el nostre volgut amic i vocal de la Comarcal de Girona En Gregori Dalmau, com a acte de desagravi pel resultat d'una sentència judicial injusta que va tenir que sofrir.

El menjador estava ple de gom a gom d'amics particulars i polítics del senyor Dalmau, que volgueren associar-se en aquell acte de veritable justícia, justícia del poble sempre justa, portant cada un d'ells una forta representació de forces afines.

A l'hora del xampany, oferí l'acte el nostre amic i veí de Sant Gregori senyor Boer, el qual, amb paraules vibrants i plenes d'emoció explicà el que l'àpat representava. Parlaren després els senyors Brugada, jutge d'Adri, senyor Mascort, mestre de Vilanova, el senyor Roch, metge de Bescanó i, per últim, el diputat al Parlament Català En Pere Cerezo.

Tots ells tingueren paraules per condemnar la resolució de la justícia, posant de relleu que si un tribunal el va sentenciar injustament el Tribunal suprem, el format pel poble, l'absolt d'una manera absoluta.

Per últim, l'homenatjat va donar les mercès per l'acte de companyerisme que l'obligaran a seguir ja per sempre més, sense defalliments, el camí pesat de rectitud i justícia.

ACCIÓ CIUTADANA s'adhereix al just homenatge tributat a l'amic Dalmau.

PALAU SACOSTA

El dissabte proppassat, dia 26, organitzat pel Centre Republicà Federal, va celebrar-se un acte d'Afirmació Republicana, en el qual hi prengueren part els oradors de la Comarcal de Girona, En Joaquim Morillo, Gumer-sind Sardà i Joan Ballesta.

Els discursos abrandats, plens d'emoció republicana i de forta diatriba contra el caciquisme, que d'any ençà ve patint aquest poble, foren premiats amb llargs aplaudiments, la qual cosa fa preveure que els grills de les cadenes que mantenien l'esclavatge a Palau Sacosta es trenquen d'una manera definitiva.

Bona jornada per Catalunya i la República!

LA SELVA

CALDES DE MALAVELLA

Estem assabentats que uns sectors que es titulen de la Unió Democràtica estan fent els treballs per organitzar un míting presentant com a primera figura el senyor Manuel Carrasco i Formiguera. Nosaltres, els homes d'Esquerra Republicana de Catalunya que vàrem donar el nostre vot posant tota la confiança vers aquest home, que després d'aconseguir l'acta de diputat s'ha entregat a les mans dels jesuïtes, tal com va dir en plena Cambra, hem de protestar que parli en nom dels seus electors, perquè aquests que, som nosaltres, l'hem rebutjat mantes vegades. Nosaltres diem que l'home que fa un acte semblant no és mereixedor de la confiança de ningú, i també diem que els que patrocinen aquest acte no poden comptar tampoc amb la del poble.

Suposant que tinguin el valor de presentar-se davant nostre, li fem avinent que l'esperem amb els braços oberts i volem donar-li una prova del que és política i dignitat ciutadana. Volem fer avinent als organitzadors d'aquest míting que els homes d'Esquerra Republicana de Catalunya han respectat i respectem sempre totes les idees siguin com siguin, però que cap home d'esperit liberal i demòcrata pot admetre com a tal al senyor Carrasco i Formiguera, i estem esperant l'hora de demostrar-ho.

CLARA

Caldes de Malavella, agost de 1933.

***

MUNICIPI. — Sessió del dia 29.— Tramesos tots els assumptes de tràmit, es dona compte d'haver rebut uns segells en català per substituir els oficials que eren en castellà — ja era hora de què l'Ajuntament es donés compte de què la llengua catalana era l'oficial —. Es llegeix una instància del senyor Perxachs cedint a l'Ajuntament el carrer de la seva propietat continuació de la plaça de l'Església. Fou admesa aquesta cessió per unanimitat, acordant comunicar-ho així al senyor Perxachs, com també la conformitat de l'Ajuntament en els demés punts de la sol·licitud presentada.

***

El diumenge, dia 27, en l'estatge del Centre Cultural d'Esquerra Catalana, va donar-hi una conferència el Diputat al Parlament de Catalunya Francesc Arnau i Cortina.

És la segona vegada que el Sr. Arnau ve a Caldes. La seva paraula càlida i vibrant despertava sempre l'entusiasme entre els oients, i per aquest motiu es veié l'àmplia sala del local completament atapeïda de públic, perquè tothom servava el record de la seva primera conferència.

Presidí l'acte el nostre amic Jaume Balaguer i Tort, el qual, amb paraules sinceres, féu la presentació de l'orador, posant de relleu la tasca formidable feta pel mateix.

En aixecar-se el Sr. Arnau fou acollit amb aplaudiments. És — comença — la segona vegada que us dirigeixo la paraula, amics de Caldes. Fa tan poc de la primera, que temia que el meu nom no fos prou per despertar l'interès vostre, i així ho vaig fer present a la Junta, però com que aquesta ratificà la seva invitació, gustosament he acudit entre vosaltres per dir-vos el que sento.

La República, amics, ha vingut a portar una onada de llibertats que han fet que els homes es redrecin i sentin el veritable sentit de la responsabilitat. El millor de l'home no és la riquesa material, sinó que és l'espiritual, i abans, els pobles no en tenien de riquesa espiritual, perquè imperant el caciquisme arrelat entre els homes, aquests quedaven endogalats sota les seves urpes. Caldes, posseeix unes riqueses: les aigües minerals; però jo us haig de dir que aquestes han portat la mort de l'espiritualitat, perquè han estat la llosa que ha servit per tapar les aspiracions del poble freturós de viure unes hores més plaents que les passades sota el jou de la monarquia. És difícil, per no dir impossible, de copsar tot el que desenrotllà el senyor Arnau en el transcurs de la seva conferència. Va profunditzar tant i tantes coses, que no disposàrem de prou espai. Una demostració de l'enorme interès que sentia el públic per les seves paraules, era veure com tothom estava pendent de les mateixes, era veure la gent del camp com absorbia les seves ensenyances.

Recordem un dels paràgrafs en el que tractà del vot de la dona. Jo — digné — no sóc pas contrari a què la dona voti, però sí que crec que no està encara prou adaptada per exercir lliurement les concessions de la República. A més, hem de tenir present que la dona, per raó natural del concepte en què la tenien aquells homes que avui es diuen defensors d'ella, la dona està molt fanatitzada pel clericalisme, tant que aquest compta que en les properes eleccions tindrà un allau de vots de les dones que serveixin per contrarrestar les lleis que ha fet la República. Hem de lluitar tots perquè això no sigui així... (La veu d'un oient que, interrompent l'orador, diu: Els homes ens cuidarem que no triomfin els clericals, provoca uns aplaudiments sorollosos.)

M'és plaent — continua el Sr. Arnau — aquesta interrupció perquè demostra l'esperit que anima a tots els homes liberals, i

BAIX EMPORDA PALAFRUGELL

Durant els primers dies d'aquesta setmana hem viscut unes hores d'inquietud afortunadament avui ja solucionades, gràcies a la intervenció altament meritòria i plena d'encert de dues personalitats rellevants en aquestes comarques, el governador civil senyor Prunés i l'alcalde de Palafrugell senyor Sagraera Coromines.

Els obrers de la Secció d'aglomerats de "Manufacturas de Corcho Armstrong, S. A." per considerar que l'entitat patronal no complia degudament el pacte establert a principis d'any, davant l'Alcaldia, respecte al repartiment de treball en l'esmentada secció, després de fracassades les gestions que havien fet amb els representants de l'empresa, acudiren pacíficament al treball el dilluns, malgrat haver estat disposat que no hi acudissin fins el proper 4 de setembre. El conflicte, pel desacostumat del seu desenvolupament, donà tela als esvaradissos per pronosticar que dissabte a l'hora de cobrar hi hauria plantofades a l'engros. Hi havia un grapat de gent que esperava la intervenció de les autoritats comptant poder fer, amb el suposat fracàs de la mateixa, una nova campanya derrotista contra els homes d'Esquerra que tenen avui el govern de la població. Ens sap greu que els esvaradissos i la gent de mala fe no hagin pogut dormir tranquils, però el conflicte s'ha arran-

us haig de dir, amics, que tots nosaltres hem de lluitar en el si de la família perquè les nostres dones es donin compte de la seva responsabilitat en aquestes hores greus pel règim autònom.

Repetim que no tindriem prou espai per posar totes les coses que exposà el senyor Arnau. Hem de dir que és dels homes del Partit que desperta més interès per sentir-lo, perquè la seva paraula traspua sinceritat i noblesa. Finí l'acte amb unes breus paraules del senyor Balaguer, recomanant que tots tinguéssim present les pronunciades pel conferenciant i que hi penséssim en l'hora decisiva que s'apropa.

Tant el senyor Arnau com el senyor Balaguer, foren acomiadats amb una sorollosa ovació, proves evidents de l'interès desvetllat per les seves explicacions.

CORRESPONSAL

jat a la gairebé satisfacció de tothom. S'han signat ja les bases de l'acord entre la Direcció de "Manufactures" i els seus obrers, en les quals, de la millor manera possible, tingut en compte els difícils moments actuals, s'armonitzen perfectament els interessos d'ambdues parts.

Podeu tornar a dormir de gust, esvaradissos i gent de mala fe, aquest conflicte que tenia un començament que donava peu a donar-se del tot a l'alarmisme, ha quedat resolt. Els obrers han vist, una vegada més, que pels camins oposats a l'extremisme, a tirar bombes i a cremar quelcom, han trobat sempre al seu costat els homes d'Esquerra que avui desempenyen admirablement l'espínos càrrec de governar en les comarques baix-empordaneses.

Marxà divendres a Girona, en representació d'aquesta Municipalitat el primer tinent d'Alcalde, nostre bon amic Ramir Deulofeu. L'objecte d'aquest viatge fou assistir a una reunió de representants de tots els Ajuntaments afectats pel tramvia de Palamós a Flassà i a Girona i Banyoles, la finalitat de la qual consistia en tractar de la forma d'obtenir de l'Estat una subvenció que permeti millorar els serveis de dit tramvia.

***

Dijous es reuniren en el Saló de sessions de l'Ajuntament d'aquesta, els metges de la comarca del Baix Empordà.

***

Han marxat al Rosselló per a dedicar-se a les feines de verema un gran nombre d'obriers palafrugellencs.

Degut a la manca de treball en la nostra comarca, aquest any el nombre d'obriers que van a veremes depassa bastant el de l'any anterior.

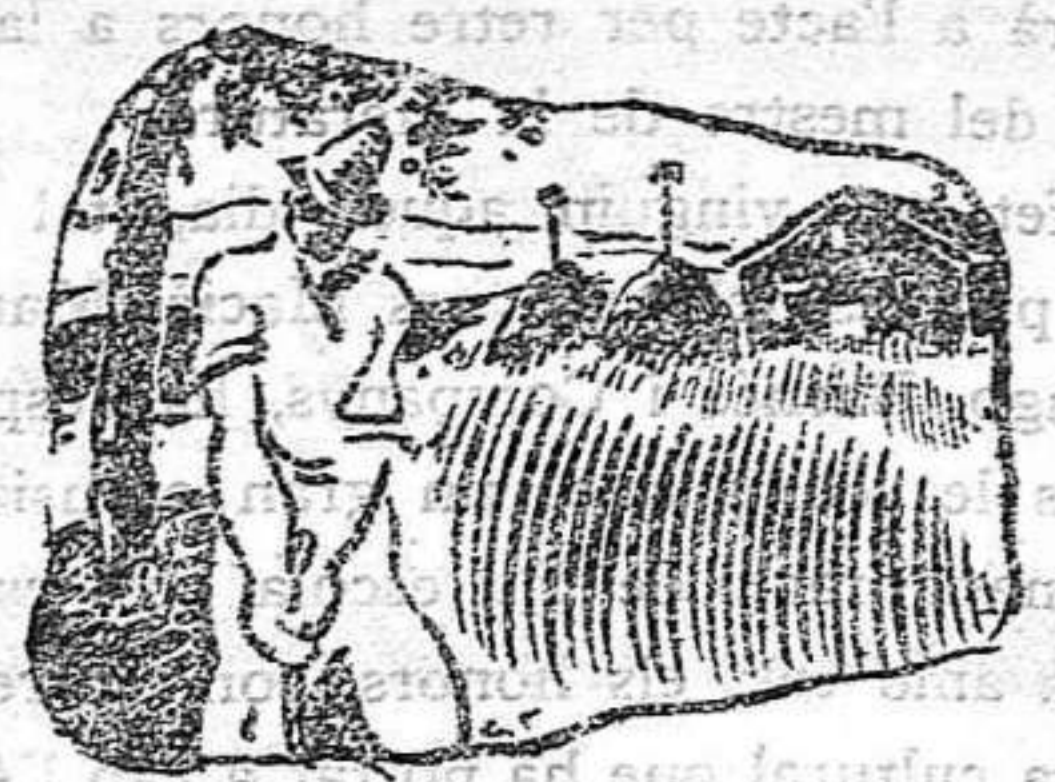
***

Diumenge tingué lloc en el Saló de sessions del nostre Ajuntament un brillantíssim acte organitzat per la "Federació de Municipis Catalans" encaminat a divulgar les seves tasques i orientar la marxa dels Ajuntaments de la nostra terra en aquest període de reestructuració de la vida municipal catalana.

El Secretari de l'entitat, el nostre diputat Sr. Arnau i Cortina, donà una acabadíssima conferència versant sobre el tema "El sentit municipalista i les orientacions de la Federació de Municipis Catalans. A més a més d'aquest tema, el Sr. Arnau tractà de les recents activitats de l'entitat que representa, al servei de la indústria surera.

Una vegada més el Sr. Arnau pogué constatar com a Palafrugell no es regategen aplaudiments ni adhesions als que com ell actuen amb sentit de responsabilitat davant els complicats afers que porten en si els càrrecs de diputat i de secretari de la "F. de M. C."

C.

GARROTXA OLOT

Programa dels festeigs que celebrarà aquesta ciutat, durant els dies 7, 8, 9, 10 i 11 de setembre de 1933.

FESTES CÍVIQUES

DIA 7. — Tarda, a les cinc, "Passant" pels Nans, Gegants i Cavallins acompanyats de l'orquestra "La Unió Artística".

Nit, a les nou, Il·luminacions a la Plaça de la República, Passeig de Blay, principals carrers, façanes de la Casa Comunal, Societats i altres edificis.

A les deu, Extraordinària audició de sardanes al Passeig de Blay, per les cobles "La Principal de La Bisbal" i "Girona".

Sardanes a la Plaça de la República, per la cobla "La Unió Artística".

DIA 8. — A les vuit, "Passant" pels Nans, Gegants i Cavallins, acompanyats de l'orquestra "La Unió Artística".

A dos quarts de dotze, Balls dels Nans, Gegants i Cavallins a la Plaça de la República i seguidament les sardanes de costum.

Concert de sardanes al Passeig de Blay, per "La Principal de La Bisbal".

Concert al "Centre Obrer".

Tarda, a les tres, Concert a les Societats Indústria i Comerç, per "The Venus Orchestra", de Barcelona; Centre Catòlic, per l'orquestra "Studium" d'Olot; Centre Fontanella per l'orquestra "Girona", de Girona; Casal Català, per l'orquestra "La Principal Olotina", d'Olot.

A les cinc, partit de futbol al camp d'esports de l'"Olot F. C."

Partit de Lawn Tennis a les pistes de l'"Olot L. T. C."

Funció al Teatre Principal.

Cinema a l'"Ideal Parc".

A les sis, Ball a la "Indústria i Comerç", Centres "Fontanella", "Obrer" i "Casal Català".

A dos quarts de set, sardanes a la Plaça de Clarà, per "La Principal de La Bisbal", i a la Plaça de la República, per "La Unió Artística".

Nit, a les deu, sardanes a la Plaça de la República, per "La Principal de La Bisbal".

Ball a les Societats "Casino Olot", "Indústria i Comerç", "Centre Fontanella", "Centre Obrer" i "Casal Català".

Funcions al Teatre Principal i "Centre Catòlic".

Cinema a l'"Ideal Parc".

DIA 9. — A les nou, "Passant" pels Nans, Gegants i Cavallins, acompanyats de "La Unió Artística".

A dos quarts d'onze, Balls a la Plaça de la República pels Nans, Gegants i Cavallins, i sardanes per "La Unió Artística".

A dos quarts de dotze, concerts de sardanes al Passeig de Blay, per "La Principal de La Bisbal".

Concert al "Centre Obrer".

Tarda, a les tres, concerts a les Societats "Indústria i Comerç", "Centre Catòlic", "Centre Fontanella", "Centre Obrer" i "Casal Català".

A les quatre, Gran cursa de braus de l'acreditada ramaderia de Gamero Civico, de Sevilla, pels matadors Tomàs García "Barrerita" i "Gitanillo de Huesca", amb llurs quadrilles; seguidament seran desencaixonats els sis braus per la cursa de l'endemà.

A les cinc, cinema a l'"Ideal Parc".

A les sis, sardanes al Passeig de Blay, per "La Principal de La Bisbal", i a la Plaça de la República, per "La Unió Artística".

Ball a les Societats "Indústria i Comerç", Centres "Fontanella", "Obrer" i "Casal Català".

Nit, a les nou, Ball-Pla que seguirà els principals carrers i, en arribar a la Plaça de la República, els Nans, Gegants i Cavallins executaran els seus típics balls, engegant-se seguidament un magnífic castell de focs d'artifici, preparat i dirigit per En Manuel Estalella "Relàmpago", de Barcelona.

Acabats els focs, Ball al Teatre Principal, "Indústria i Comerç", "Centre Fontanella", "Centre Obrer" i "Casal Català".

Cinema a l'"Ideal Parc".

DIA 10. — Matí, a dos quarts d'onze, a la Plaça de la República, Festival infantil amb dispar de Morterets Japonesos que llançaran, ultra diversos objectes, 300 números. Seguidament es sortejaran tres valuosos regals que seran entregats als qui exhibeixin

el número premiat; solament podran prendre part al festival els menors de dotze anys.

Acabat el festival, sardanes per "La Unió Artística".

A dos quarts de dotze, concert al "Centre Obrer".

Tarda, a dos quarts de tres, Concert a les Societats "Indústria i Comerç", "Centre Obrer" i "Casal Català".

A les quatre, Extraordinària cursa de braus, de la ramaderia de Gamero Civico de Sevilla, pels matadors Quinto Caldenteny, Figueret i Martí Bilbao, amb llurs quadrilles.

A les quatre, Festa de la Sardana, a Font Moixina, organitzada per l'"Orfeó Popular Olotí".

A les cinc, futbol al camp de l'Olot F. C. Funció al Teatre Principal.

Cinema a l'"Ideal Parc".

A les sis, Ball a les Societats "Indústria i Comerç", Centre Fontanella, "Centre Obrer" i "Casal Català".

A dos quarts de set, a la Plaça de la República, grandios Festival Folklòric a càrrec de l'Esbart de Dansaires "Barcino", de Barcelona i sardanes per "La Unió Artística".

Nit, a les deu, sardanes al Passeig de Blay, per "La Unió Artística".

Ball a les Societats "Casino Olotí", "Indústria i Comerç", "Centre Fontanella", "Centre Obrer" i "Casal Català".

Funcions al Teatre Principal i al "Centre Catòlic" i cinema a l'"Ideal Parc".

Concurs de sardanistes, al Torín, amb la cooperació de l'Esbart de Dansaires "Barcino", cedit per l'Ajuntament.

DIA 11. — Matí, a dos quarts de dotze, al saló de sessions de la Casa Comunal,

tindrà lloc el solemne acte de la distribució dels Premis Mulleras, segons les disposicions testamentàries de l'insigne i malaguanyat patrici En Camil Mulleras i Garrós.

Sardanes al Passeig de Blay, per "La Unió Artística".

Tarda, a les tres, Conferència patriòtica al "Casal Català".

Tornaboda general a les Fonts de Sant Roc, tocant-hi sardanes "La Unió Artística".

A les cinc, partit de Lawn Tennis, a les pistes de l'"Olot Lawn-Tennis-Club".

Funció al Teatre Principal.

Cinema a l'"Ideal Parc".

Ball a les Societats "Indústria i Comerç", "Centre Fontanella" i "Centre Obrer" i sardanes al "Casal Català".

Sardanes al Passeig de Blay, per "La Unió Artística".

Nit, a les deu, sardanes al Passeig de Blay per la mateixa orquestra.

Funció al Teatre Principal.

Cinema a l'"Ideal Parc".

NOTES. — Durant els dies de la Festa Major, de les deu a la una del matí, podrà visitar-se:

L'Escola de segona Ensenyança, la de Belles Arts, el Parc de Bombers, el Museu i la Biblioteca, l'estatge Social i Parc Sanitari de la Creu Roja, els locals que "La Caritat" té destinats per a menjadors, el Laboratori i Dispensari municipals.

A la Sala Vayreda, durant els dies 7 al 22 de setembre hi haurà una exposició col·lectiva de pintura i escultura que podrà ésser visitada de 7 a 9 del vespre.

La Companyia del Ferrocarril d'Olot a Girona, establirà un servei extraordinari de trens, amb bitllets d'anada i tornada, validers per dos dies, i per tres si el següent és festiu.

Esmolament de Navalles a la perfecció

VENDES DE TOTA CLASSE D'ARTICLES PROPIS PER BARBERIA. — GAVINETERIA FINA. GRAN ASSORTIT EN PERFUMERIA.

JOSEP SERRA

Argenteria, 10 - GIRONA

Comerciants agricultors

Abans de fer vostres compres a neu a visitar el nou Magatzem de grans i pinsos Enèrgic

— de —

Jacint Codina

No deixeu de fer una prova de els aliments concentrats Enèrgic, per Vaques, Vedelles, Porcs, Gallines i altre bestiar de corral. PRODUCTE NACIONAL AMB PATENT I MARGA REGISTRADA

Passeig de Blai, n.º 31 OLOT Telèfon, n.º 113
Casa central: VIC Rbla. Deballades, n.º 15 - Tel. n.º 192

Societat ANÓNIMA DE TRANSPORTES OLOT

Servei de Recader diari entre Olot i Barcelona i viceversa amb combinació de l' **Agència Arias**

PASSEIG DEL BORN, N.º 13

Telèfon, 13354

Es garanteix un Servei Ràpid, Econòmic i Perfecte. — Paquets entregats al vespre a Olot, a les nou del matí del dia següent són lliurats als consignataris de Barcelona, i així mateix els que són entregats a Barcelona fins a la una de la tarda, a les set de la mateixa arriben a Olot.

S'ADMETEN ENCARRECS A: ANÓNIMA DE TRANSPORTES

(Carrer Antoni Llopis) i a les SUCURSALS: Plaça de la República, 11. - Telèfon, 48 i carrer de la Proa, 7

(ABANS «CASA SINGLA»)

A més, aquesta Societat compta amb un vagó diari de Sant Joan les Abadesses a Barcelona i viceversa, pel transport de mercaderies de Petita Velocitat que limita el temps en el trajecte a dos dies.

**Cooperació
de Fundició
de ferro i metalls**
OLOT
Carretera de Girona, 21
Treball esmerat i
preus mòdics.

FONDA DE RAMON ROVIRA

Ronda Dr. Robert, núm. 43
GIRONA

TELÈFON, 330

CALDERERIA I CALEFACCIÓ CENTRAL FUMISTERIA

Soldadura Autògena i Tall per oxigen
Instal·lació d'Aparells Sanitaris

PERE VALENTI FURTET

Calderers, 13 - GIRONA

CENTRE D'ESPECIFICS UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. - TOTS ELLS D'ORIGEN. - Unics de propietats
terapèutiques garantides.

Plaça de les Castanyes - GIRONA - Telèfon, 144

FARMACIA RIBAS

CAFÈS

CORNELLÀ

SUCRES

EMPAQUETATS

Girona

TELÈFON, 321

Radio Selecte

CLARION, PHILCO, FADA,
FERM i totes les marques, últims mo-
dels des de 4 pessetes setmanals.

Carrer Olivo, 8 (davant camp d'Esports)

Bicicletes

LES MILLORS MARQUES A
4 pessetes 25 cèntims setmanals
SENSE ENTRADA

GIRONA

Casa Escatllar

APARELLS DE RADIO

"FADA"

FERRETERIA I BATERIA DE CUINA

OBJECTES PER A REGALS

LOÇA SANITARIA

Rambla Llibertat, 28 - Mercaders, 6-7

Gràfiques
DARIUS
RAHOLA
Girona

CALÇATS MALARET

Vendes a l'engròs i detall

RAMBLA LLIBERTAT, 5

GIRONA